

Stresori na radnom mjestu bolničkih liječnika u Hrvatskoj

Bojana Knežević, dr.med.

*Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost
na radu*

Procjena opasnosti

- Specijalist medicine rada sudjeluje u timu za procjenu rizika za zdravlje u bolnicama:

OPASNOSTI

- mehaničke opasnosti
- električna struja

ŠTETNOSTI

- kemijske tvari
- biološke štetnosti
- zračenja

Procjena opasnosti

NAPORI

- statodinamički napor
- psihofiziološki napor

- Mjerenje **STRESA**....?

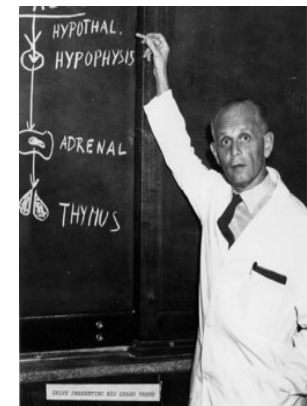

Definicije stresa na radu

Značajna **neravnoteža** između zahtjeva na poslu i sposobnosti i mogućnosti da im se udovolji *(Mc Grath, 1970.)*

Stres na radu **raste** kako raste zbroj povećanih zahtjeva i niske razine odlučivanja *(Karasek, 1979.)*

Stresor-svaki podražaj koji uzrokuje psihološku ili biološku napetost tj. poremećaj homeostaze *(Hans Selye, 1926.)*

Stres na radu

IZVOR STRESORA:

SADRŽAJ
RADA

ORGANIZACIJA
RADA

RADNI OKOLIŠ

Stres na radu

- Visoka stopa bolovanja u EU uzrokovana bolestima koje se povezuju sa stresom

- 50-60% bolovanja (stres?)

Liječnici i stres

- Zanimanje s visokom razinom stresa
- Istraživanja o stresu u bolnicama različitih zemalja svijeta
- Najveći stres u: jedinicama intenzivne skrbi, odjelima za opekotine, hitnoj službi i operacionim dvoranama

Liječnici i stres

- **53%** liječnika u Kanadi je emocionalno iscrpljeno poslom
- **57%** liječnika na Novom Zelandu razmišlja o napuštanju posla zbog “stresa na radu”
- **56%** liječnika u Velikoj Britaniji smatra da posao narušava njihovo zdravlje
- Zemlje u tranziciji – stresne ekonomske, političke i zdravstvene reforme

Istraživanje stresa na radu zdravstvenih djelatnika u Hrvatskoj

Projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i
športa
Zdravlje na radu i zdravi okoliš
voditelj: prof.dr.sc. Jadranka Mustajbegović.

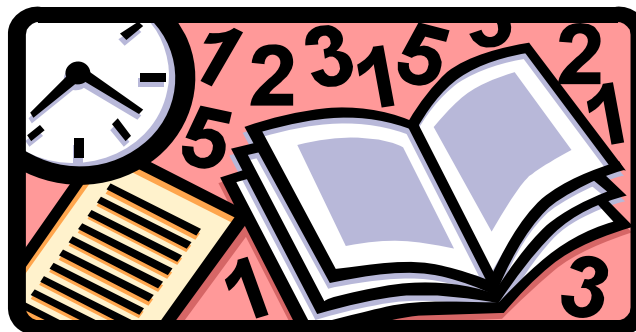
Ciljevi istraživanja

- Istražiti među zdravstvenim djelatnicima:
 - Koje vrste stresora prepoznaju na svom radnom mjestu?
 - Koliki je intenzitet doživljaja prepoznatih stresora?

Metoda istraživanja

- “Upitnik za stres na radnom mjestu bolničkih zdravstvenih djelatnika”

Ispitanici

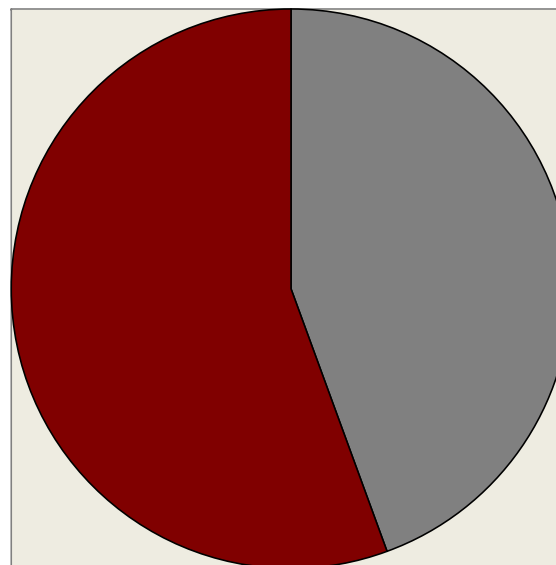
- Zdravstveni djelatnici zaposleni u kliničkim, općim i specijalnim bolnicama
- **782 liječnika:**
 - Grad Zagreb: 513 liječnika
 - Županijske bolnice: 269 liječnika

Liječnici obuhvaćeni istraživanjem

- Srednja dob: 43 (28-63) godine
 - 348 M
 - 434 Ž

Spolne razlike u specijalizacijama

- Muškarci su značajno zastupljeniji u kirurškim strukama:
kirurgija, ORL, ginekologija, maksilofacijalna kirurgija

Spolne razlike u specijalizacijama

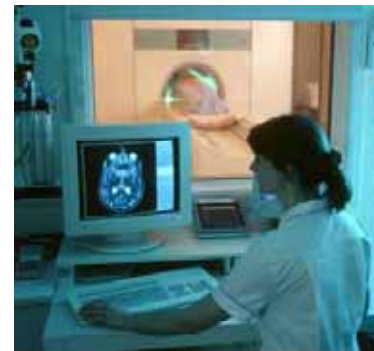
- Žene su značajno zastupljenije u anesteziologiji, pedijatriji, oftalmologiji, dermatologiji

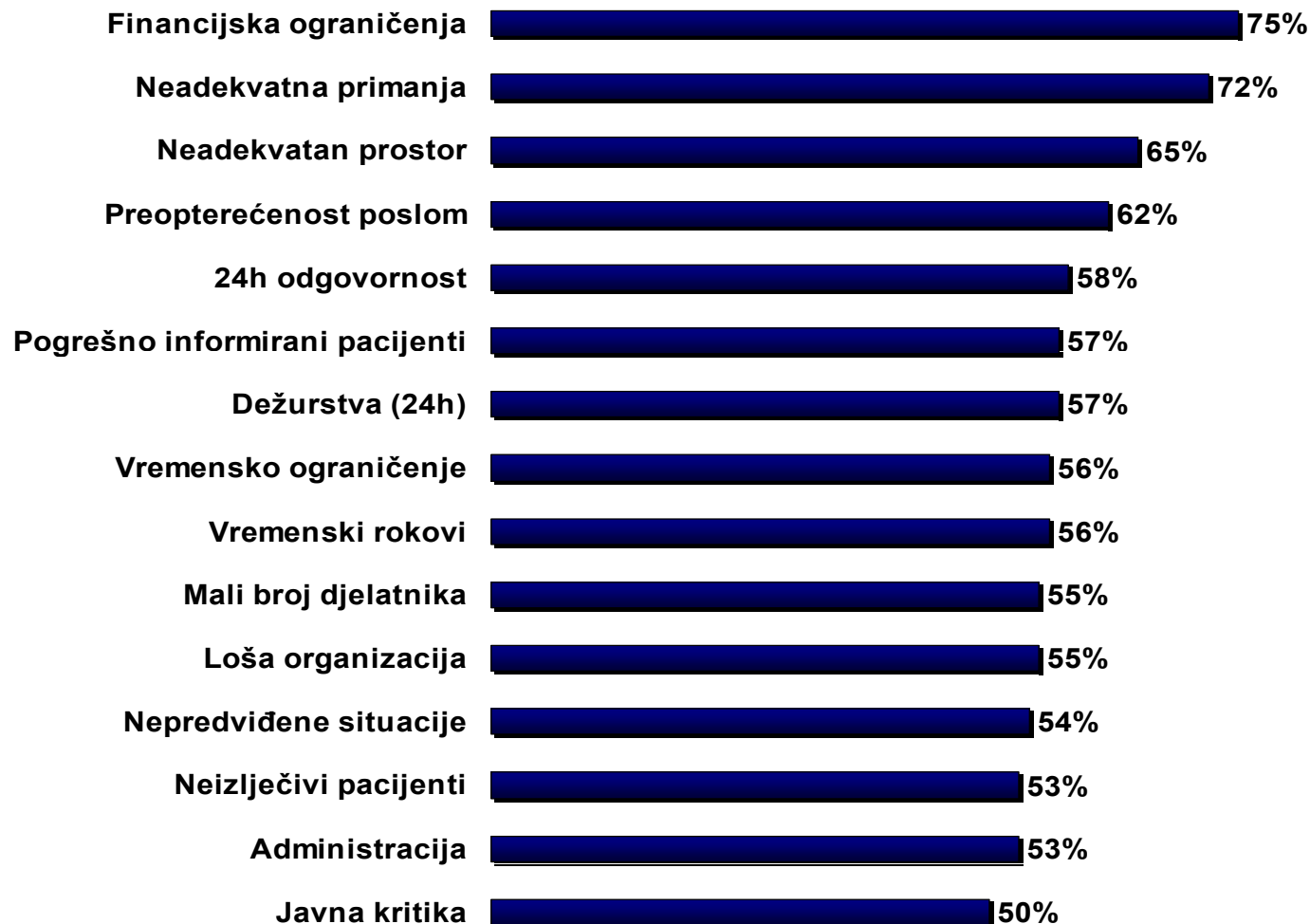
Liječnici prema mjestu i uvjetima rada

- Operacione dvorane/kirurški odjeli
- Nekirurški bolnički odjeli
- Dijagnostika (laboratorij, mikrobioški lab., patologija, citologija, radiologija)

Hijerarhija stresora koji su ocijenjeni kao stresni (4) i izrazito stresni (5) na ljestvici (1-5)

Hijerarhija prepoznatih skupina stresora među liječnicima:

- 1. Organizacija posla i financiranje**
- 2. Javna kritika i sudske tužbe**
3. Profesionalni zahtjevi
4. Smjenski rad
5. Sukobi i loša komunikacija
6. Opasnosti i štetnosti na radnom mjestu

Spolne razlike u doživljaju stresa

- Organizacija i financiranje
- Opasnosti i štetnosti
- Profesionalni zahtjevi
- Javna kritika/sudska tužba
- Smjenski rad

Stres u liječnika koji rade na različitim radnim mjestima u bolnici

- Liječnici koji rade u operacionim dvoranama i kirurškim odjelima doživljavaju **stresnije gotovo sve skupine stresora** od ostalih liječnika u bolnici

Stres u liječnika koji rade na različitim radnim mjestima u bolnici

- Liječnici koji rade na dijagnostici doživljavaju stresnije **profesionalne zahtjeve** od liječnika na bolničkim nekirurškim odjelima

Stres u liječnika koji rade na različitim radnim mjestima u bolnici

- Sukobi i loša komunikacija su podjednako prisutni na svim vrstama odjela, no ne zauzimaju visoko mjesto

Zaključak

- Liječnici u bolnicama doživljavaju više skupina stresora s visokim intenzitetom
- **Najveći stresori su financijski i organizacijski čimbenici u bolnicama**

Zaključak

- **Javna kritika i strah od sudskih tužbi**
 - upućuju na potrebu za poboljšanjem komunikacije na relaciji liječnik-pacijent i mediji-zdravstvo

Hvala !